

කොට්ඨ 19 සහි පාසල

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය - 10 ශ්‍රේණිය

ගිණුම්කරණ සමීකරණය ගොඩනැගීම

2. ව්‍යාපාරයට අවශ්‍ය වන සම්පත් අයිතිකරු සහ බාහිර පාර්ශවය විසින් සපයා ඇති විටක ගිණුම්කරණ සමීකරණය ගොඩනැගීම

- මෙහිදී ව්‍යාපාරයට අවශ්‍ය සම්පත් දෙපාර්ශවයක් විසින් සපයනු ලැබේ
- අයිතිකරු විසින් සපයන සම්පත් ප්‍රමාණය ප්‍රාග්ධනය ලෙස හැඳින්වේ
- බාහිර පාර්ශවයන් විසින් සපයන සම්පත් ප්‍රමාණය ආපසු ගෙවා දැමිය යුතු නිසා ඒවා වගකීම් ලෙස හැඳින්වේ.
- ඒ අනුව ගිණුම්කරණ සමීකරණය පහත පරිදි වෙනස් වේ.

$$\text{වත්කම්} = \begin{array}{c} \text{හිමිකම්} \\ \swarrow \quad \searrow \\ \text{ප්‍රාග්ධනය} \quad \text{වගකීම්} \end{array}$$

$$\text{වත්කම්} = \text{ප්‍රාග්ධනය} + \text{වගකීම්}$$

උදා - සමන්ත රු.100,000ක් යොදා ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කරන ලදී. ව්‍යාපාරය පුළුල් කිරීම පිණිස රු.500,000ක බැංකු ණයක් ලබා ගන්නා ලදී

- මෙහිදී ව්‍යාපාරයට රු.600,000ක මුදල් වත්කමක් ලැබේ.
- මෙම මුදලින් 100,000ක් අයිතිකරු වන සමන්තට හිමි වන අතර එය ප්‍රාග්ධනය නම් වේ.
- ඉතිරි රු 500,000 බැංකුවට අයත් වන අතර එය ආපසු ගෙවිය යුතු නිසා වගකීමක් ලෙස දැක්වේ
- ඒ අනුව ගිණුම්කරණ සමීකරණය පහත දැක්වේ

වත්කම්	=	ප්‍රාග්ධනය(හිමිකම්)	+	වගකීම්
+මුදල් 600,000	=	+ප්‍රාග්ධනය 100,000	+	+බැංකු ණය 500,000
600,000	=	100,000	+	500,000

උදා - රුවන් රු.100,000ක මුදලක්ද, රු.300,000 වටිනා නම් ගොඩනැගිල්ලද යොදා ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කරන ලදී. ඔහු බැංකුවෙන් රු 200,000ක් ලබා ගත් අතර විකිණීම සඳහා රු 500,000ක බඩු තොගයක් සිල්වා ස්ටෝර්ස් වෙතින් ලබා ගන්නා ලදී

- මෙහිදී ව්‍යාපාරයට රු 300,000ක මුදල් වත්කමක්ද 300,000ක ගොඩනැගිලි වත්කමක්ද, 50,000ක බඩු තොග වත්කමක්ද ලැබේ.
- මෙහිදී අයිතිකරුගේ අයිතිය (ප්‍රාග්ධනය) මුදලින් රු 100,000ක් හා 300,000ක ගොඩනැගිල්ලට පමණක්ම සීමා වේ
- බැංකුවට රු 200,000ක වගකීමක් ඇති වේ
- සිල්වා ස්ටෝර්ස් සඳහා රු 50,000ක වගකීමක් ඇති වේ.
- මෙය ගිණුම්කරණ සමීකරණයේ පහත පරිදි දැක්වේ

වත්කම්	=	ප්‍රාග්ධනය(හිමිකම්)	+	වගකීම්
+මුදල් 300,000	=	+ප්‍රාග්ධනය 400,000	+	+බැංකු ණය 200,000
+ ගොඩ නැගිලි 300,000				+ වෙළඳ ණය හිමි 50,000
+ බඩු තොග 50,000				
650,000	=	400,000	+	250,000

අභ්‍යාස

1. පහත එක් එක් ගණ්‍යයෙන් “වත්කම් = හිමිකම් + වගකීම්” යන සමීකරණයට වටිනාකම් සහිතව ලියා දක්වන්න

- අයිතිකරු රු.400,000ක ප්‍රාග්ධන යෙදුවා
- රු.100,000කට බඩු තොග මිලදී ගන්නා
- රු 200,000ක බැංකු ණයක් ගන්නා

(වැදගත් - ඔබගේ ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය පෙල පොතේ පිටු 58 හා 59 අධ්‍යයනය කරන්න)

Wathsala wijerathna
Basnagala m.v.